

VELDWERK ONDERZOEK KENNEMERLAND 2008 EN 2010: PINK PANEL

Mede naar aanleiding van het geweld gericht tegen homoseksuelen in Amsterdam in 2007 is het Bureau Discriminatiezaken Kennemerland (BD) gestart met het Pink Panel om meer inzicht te krijgen in de ervaringen van LHBT's in Kennemerland

Het Pink Panel is een digitaal onderzoekspanel voor LHBT's in Kennemerland, deelnemers ontvangen twee á drie keer per jaar een vragenlijst. Het doel van het Pink Panel is het in kaart brengen van veiligheidsbeleving in het algemeen en van eigen discriminatie ervaringen van LHBT's in Kennemerland. De meerwaarde van het Panel is dat het ontwikkelingen laat zien door de metingen in verschillende jaren.

Er zijn eerder twee rapportagemomenten geweest: augustus 2008 en april 2010. Bij de eerste rapportage had het Pink Panel 33 deelnemers, in 2010 is dit aantal gestegen naar 45 deelnemers. Een mooi aantal, maar nog steeds een te laag aantal en niet representatief. Zeker als we ervan uitgaan dat ongeveer 5% van de Kennemerlandse bevolking (circa 520.000 inwoners) LHBT is, dan komen we op 26.000 LHBT's.

Van de 45 Pink Panel deelnemers zijn 26 man en 19 vrouw. Biseksualiteit is meegenomen in de vraagstelling, hoewel niet bekend is hoeveel biseksuelen deelnemen aan het Pink Panel. De deelnemers wonen of werken in Kennemerland. Van de 45 deelnemers wonen er 21 in Haarlem en vijf in de gemeente Haarlemmermeer. De andere deelnemers wonen verspreid over Kennemerland, onder andere in de gemeente Velsen, Beverwijk, Heemskerk en Heemstede. Van acht deelnemers is niet bekend waar ze wonen.

Voor zover bekend zijn de deelnemers van het Pink Panel autochtone Nederlanders en is derhalve niet representatief voor alle Kennemerlanders: de groep allochtone LHBT's ontbreekt in ieder geval.

Vooraf dient opgemerkt te worden dat de vragen die nu gesteld worden in het Pink Panel niet altijd een compleet beeld geven van de ervaren werkelijkheid van LHBT's. Zo zijn er nog geen vragen opgenomen over het anticiperen op situaties en het aanpassen van gedrag als de situatie daar om vraagt. Hierover zullen in de toekomst aanvullende vragen in het Pink Panel worden opgenomen.

Resultaten meting 2008

In 2008 geeft ruim de helft van de respondenten van het Pink Panel aan dat het niet goed gesteld is met hun algemene gevoel van veiligheid. Een meerderheid hoort steeds meer verhalen van intolerantie jegens homoseksuelen, circa de helft van de respondenten meent niet hand in hand te kunnen lopen in de eigen woonwijk (of kan dit slecht inschatten).

Ook de vraag of de eigen gemeente het afgelopen jaar onveiliger is geworden voor LHBT's wordt door meer dan de helft van de respondenten bevestigend beantwoord.

Daarentegen zijn de respondenten als het gaat om eigen recente ervaringen redelijk positief. De ruime meerderheid, tussen de 80% en 90%, heeft weinig ervaring met discriminatoire incidenten op het werk of op straat. Opvallende uitschieter zijn de ervaringen tijdens het uitgaan. Tijdens het uitgaan krijgt ongeveer één op de drie respondenten wel eens discriminerende opmerkingen naar hun hoofd, worden ze uitgescholden of krijgen ze te maken met agressief gedrag. Zie ook tabel 6.

Tabel 1. Heeft u zelf de afgelopen 6 maanden intolerantie/discriminatie ervaren?

Maatschappelijk terrein	%
Ja, in de eigen wijk	12%
Ja, op het werk	10%
Ja, tijdens uitgaan	27%
Ja, in winkels/op straat/in OV	18%

Vergelijking metingen 2008 en 2010

Algemene gevoelens van onveiligheid

In 2008 heerst er bij de Pink Panel respondenten een algemeen gevoel van onveiligheid. Circa twee jaar later geeft bijna de helft van de respondenten aan dat de situatie op het gebied van intolerantie en discriminatie ongeveer gelijk is gebleven. Daarentegen geeft ongeveer een vijfde aan dat er (veel) meer intolerantie en discriminatie is dan ruim een jaar geleden. Opvallend is dat ongeveer een derde van de respondenten tot nu toe geen ervaring heeft met discriminatie.

In de eigen buurt

In 2010 zeggen vijf van de 35 respondenten (14%) in de eigen straat of wijk intolerantie of discriminatie te hebben ervaren vanwege haar/zijn homo- of biseksualiteit. Het ging hierbij om discriminerende opmerkingen, schelden en vermijden van contact.

Of dit veel is of weinig is een interpretatie, het is wel een op de zeven respondenten die hiervan last hebben gehad. Dit is ongeveer hetzelfde gebleven ten opzichte van 2008.

Op het werk

Het aantal mensen dat op het werk te maken heeft gehad met intolerantie of discriminatie is erg laag; één respondent. Maar uit ander onderzoek¹ blijkt dat het vaak op een subtielere manier plaatsvindt, met flauwe grappen of opmerkingen die als kwetsend en vervelend worden ervaren. Daarom hebben we een vraag hierover in het Pink Panel toegevoegd. En daar blijken de respondenten inderdaad vaker last van te hebben. Zes van de 29 mensen maken hiervan melding (niet alle 35 respondenten hebben een baan).

Het blijkt het vrijwel altijd om collega's te gaan die 'zogenaamde grappen' maken met 'referenties naar homo's met een knipoog'.

Een respondent vertelt: *Een collega maakte een flauwe opmerking tegen een externe mannelijke cliënt: 'Niet te aardig tegen hem doen, want straks zoekt hij er iets achter'.*

Hij voegt toe dat hij zelf wel mondig genoeg is geweest om zijn collega op zijn gedrag aan te spreken.

Tijdens uitgaan

In 2008 viel al op dat de situatie het slechtst is tijdens het uitgaan: ongeveer een op de drie deelnemers krijgt wel eens discriminerende opmerkingen naar zijn/haar hoofd, ze worden uitgescholden of krijgen te maken met agressief gedrag.

In 2010 blijkt een stuk minder respondenten, ongeveer 10%, negatieve ervaringen te hebben op grond van haar/zijn seksualiteit tijdens het uitgaan.

Het is een opvallende daling. Uit een eerdere vraag blijkt dat men ook minder vaak uitgaat. Daar zou het mee te maken kunnen hebben. Het is goed om dit punt nader te onderzoeken. Gaat men minder uit omdat men last heeft van discriminatie en intolerant gedrag? Of zijn er andere redenen (economische recessie, ander uitgaansgedrag)?

¹ 'Discriminatie is het woord niet'. Verwey-jonker instituut in opdracht van de Commissie Gelijke Behandeling, april 2008

In winkels, op straat of in het openbaar vervoer

In 2008 heeft ongeveer 18% weleens intolerantie of discriminatie ervaren in winkels, op straat of in het openbaar vervoer. Dit is in 2010 gedaald naar 12%. Dit betekent dat een op de acht respondenten hier ervaring mee heeft. Het ging hierbij om discriminerende opmerkingen, negeren, schelden en agressie/geweld.

Deelconclusies

Het Pink Panel is geen representatief panel. Het gaat om 45 respondenten met een autochtone achtergrond. De meerwaarde van het Panel is dat het ontwikkelingen laat zien door de metingen in verschillende jaren, er zijn metingen gedaan in 2008 en 2010. Er zijn geen opvallend grote verschillen in uitkomsten zichtbaar tussen 2008 en 2010, met uitzondering van het uitgaan.

Het algemene gevoel van onveiligheid is beduidend hoger dan men uit de eigen ervaringen zou verwachten.

Ongeveer de helft van de respondenten voelt zich regelmatig onveilig. Circa de helft meent niet hand in hand te kunnen lopen in de eigen woonwijk en vindt dat de eigen gemeente het afgelopen jaar onveiliger is geworden voor LHBT's.

Percentages over de eigen ervaringen met intolerantie of discriminatie lopen uiteen van 10% (op het werk) tot 14% (in de eigen wijk).